

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет права та міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин та міжнародного права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
 (ПБ)
« 31 » 10 20 18 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Міжнародні відносини та світова політика»

Змістовий модуль « Країнознавство»

для студентів

спеціальності : 291 Міжнародні відносин, суспільні комунікації
та регіональні студії

освітнього рівня: бакалавр

освітньої програми : 291.00.01 Суспільні комунікації

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма № <u>сб25/18</u>	
 (підпис)	(прізвище, ініціали)
« 31 »	20 18 р.

Київ – 2018

Розробники:

Брайчевська Олена Андріївна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин та міжнародного права

Викладачі:

Брайчевська Олена Андріївна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин та міжнародного права

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин та міжнародного права

Протокол від _____. 20__ р. № ____

Завідувач кафедри _____ (підпис) (І. В. Жалоба)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми/керівником освітньої програми 291.00.01 Суспільні комунікації

30. 8. 2018 р.

Керівник освітньої програми _____ (підпис) (І. В. Жалоба)

Робочу програму перевірено

_____. 20__ р.

Заступник директора/декана _____ (підпис) (А.Ю. Нашинець-Наумова)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	-
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	-
Загальний обсяг кредитів / годин	14/240	-
Курс	2	-
Семестр	3	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	2	-
Обсяг годин, в тому числі:	60	-
Аудиторні	28	-
Модульний контроль	4	-
Семестровий контроль	5	-
Самостійна робота	23	-
Форма семестрового контролю	Екз.	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Країнознавство» полягає у формуванні у студентів фахових теоретичних знань з країнознавства як міждисциплінарного комплексного напрямку, який передбачає вивчення особливостей географічного розташування, проблем політичного, економічного, культурного розвитку, геополітичного середовища, духовно-релігійних процесів, етнології країн і регіонів світу.

Завдання дисципліни «Країнознавство» полягає у:

- засвоєнні студентами концепцій сучасного країнознавства та фундаментальних знань про держави і державні угруповання світу;
- розвитку умінь студентів здійснювати науковий пошук та аналізувати джерела, що містять країнознавчу інформацію;
- формуванні здатності використовувати теоретичні знання у практичній роботі по встановленню і реалізації економічних, політичних та культурних зв'язків України з іншими державами та державними угрупованнями світу.

3. Результати навчання за дисципліною

1. Демонструвати знання основних етапів розвитку країн-регіонів, державно-політичного устрою, природно-ресурсного потенціалу, основних етапів політичного, історичного, соціально-економічного розвитку країн світу, їх міжнародних зв'язків на регіональному та глобальному рівнях.
2. Демонструвати здатність виявляти тенденції зовнішньополітичного курсу України, її найближчих сусідів і найвпливовіших держав світу.
3. Демонструвати вміння збирати, обробляти та аналізувати інформацію політичного, історичного, економічного, правового та культурного характеру про країни і регіони світу з метою забезпечення національних інтересів

України на регіональному та глобальному рівнях

4. Демонструвати здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення зовнішньополітичної діяльності державних установ та приватних структур.

4. Структура навчальної дисципліни.

Тематичний план.

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Країни Північної Америки та Європи							
Тема 1. Канада.	2	2					
Тема 2. Сполучені Штати Америки	2	2					
Тема 3.Сполучене Королівство Великобританії та Північної Ірландії.	2	2					
Тема 4. Французька Республіка.	2	2					
Тема 5. Королівство Бельгія. Королівство Нідерландів	1						1
Тема 6 -7. Королівство Норвегія. Республіка Фінляндія.	1						1
Тема 8. Королівство Швеція.	2		2				
Тема 9-11. Королівство Данія. Республіка Ірландія. Республіка Ісландія.	1						1
Тема 12-13. Австрійська Республіка. Швейцарська Конфедерація.	1						1
Тема 14. ФРН	2		2				
Тема 15-16. Королівство Іспанія. Португальская Республіка.	1						1
Тема 17. Італійська Республіка.	1						1
Тема 18. Малі країни Європи (Люксембург, Мальта, Монако, Ліхтенштейн, Ватикан, Андорра, Сан-Марино).	1						1
Тема 19. Республіка Польща.	2		2				
Тема 20-21.Угорщина. Румунія. Республіка Молдова.	1						1

Тема 22. Російська Федерація. Республіка Білорусь.	3		2				1
Тема 23-24. Чеська Республіка. Словацька Республіка.	1						1
Тема 25. Балканські країни. Країни Балтії.	1						1
Модульний контроль	2						
Разом	29	8	8				11
Змістовий модуль 2							
Країни Азії, Африки, Латинської Америки. Австралія, країни Океанії							
Тема 26. Ізраїль	2	2					
Тема 27. Туреччина.	2		2				
Тема 28-29. Індія. Пакистан.	1						1
Тема 30. Китай	2	2					
Тема 31. Японія.	2		2				
Тема 32. Нігерія	2	2					
Тема 33. Південно-Африканська Республіка.	1						1
Тема 34. Країни Південного Кавказу	1						1
Тема 35. Країни Машрику	1						1
Тема 36. Країни Великого Магрибу, Тропічної Африки.	1						1
Тема 37. Країни Центральної Азії.	1						1
Тема 38. Країни Індокитаю та . острівні країни Південно-Східної Азії.	1						1
Тема 39. Загальна характеристика країн регіону Латинська Америка.	1						1
40. Бразилія	1						1
Тема 41. Аргентина	2		2				
Тема 42. Чилі.	1						1
Тема 43-44. Австралійський Союз. Нова Зеландія. Країни Океанії.	2						2
Модульний контроль	2						
Разом	26	6	6				12
Семестровий контроль	5						
Усього	60	14	14				23

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Країни Північної Америки та Європи.

Тема 1. Канада. Особливості географічного розташування. Природно-ресурсний потенціал. Особливості державних кордонів. Державно-політичний устрій. Територіально-адміністративний поділ. Імміграція як вирішальний фактор формування складу населення.

Основні етапи історичного розвитку. Історія колонізації території Канади. Квебекський акт 1774 р. Утворення канадської федерації. Подальше освоєння незаселених територій у ХІХ ст.

Наслідки участі Канади в Першій та Другій світових війнах. Вступ до НАТО. Канада в другій половині ХХ ст.

Протидія “культурному континенталізму”. Особливості економічного розвитку у другій половині ХХ ст. ”Стратегія рівних можливостей” і “Створення безпечного суспільства”. Екологічні проблеми. Зовнішня політика Канади. Канадсько-українські відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [20, 35, 46,69].

Тема 2. Сполучені Штати Америки. Особливості географічного розташування. Природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій. Державна символіка США. Територіально-адміністративний поділ. Заморські володіння. Спірні території.

Основні етапи історичного розвитку. Боротьба англійських колоній за незалежність. Перший континентальний конгрес. Другий континентальний конгрес. Поява на політичній карті світу держави США.

Етапи формування державної території США. Участь США у Першій та Другій світовій війні. Зовнішня політика США у 1945-1952 рр. Програма реформ Програма “Нові рубежі” Дж. Кеннеді. Політичне гасло “зняти державу з шиї народу” президента Р.Рейгана. Зовнішня політика США в 90-і роки ХХ ст. – на початку ХХІ ст. Українсько-американські відносини на сучасному етапі.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [4, 24,34,38,46,51,69].

Тема 3. Сполучене Королівство Великобританії та Північної Ірландії.

Особливості географічного розташування. Природно-ресурсний потенціал.. Державно-політичний устрій. Державна символіка. Територіально-адміністративний поділ, його особливості та реформування. Заморські володіння. Спірні території.

Етапи утворення сучасної державної території Великобританії. Початок “колоніальної ери“. “Вікторіанська епоха”. Великобританія в системі міжнародних відносин між Першою та Другою світовими війнами.

Великобританія у Другій світовій війні. Початок розпаду англійської колоніальної імперії. “Сутінки гіганта”. Спроба створення динамічної національної моделі розвитку (“Вітри змін»). Проблеми вступу до ЄЕС. Ольстерська проблема. Зовнішня політика Великобританії в кінці ХХ - на початку ХХІ ст. Вихід Великобританії з ЄС. Британсько-українські відносини. **Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [1, 46, 53,69].**

Тема 4. Республіка Ірландія. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій. Державна символіка. Історичні

області. Територіально-адміністративний поділ. Етапи історичного розвитку ірландських земель.

Вторгнення англо-норманів, початок англійської колонізації. Особливості колонізаційних процесів у Ольстері. Аграрний переворот на початку XIX ст. Голод 1845-1847 рр. Заснування Гельської ліги (1893 р.). Початок національно-визвольного руху. Виникнення партії «Шин фейн». Повстання «Великоднього тижня» 1916 р. Національно-визвольна (1919-1921 рр.) та Громадянська (1921-1922 рр.) війна. Ірландська вільна держава у 1922-1932 рр. Проголошення незалежної держави Ейре. Ірландія в період Другої світової війни. Проголошення Ірландської республіки. Особливості зовнішньополітичного курсу. Становище жінок. Економічні та соціальні проблеми Ірландії в кінці XX - на початку XXI ст. Ірландсько-українські відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [46, 69].

Тема 5. Ісландська Республіка. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення.

Державно-політичний устрій. Державна символіка. Територіально-адміністративний поділ. Етапи історичного розвитку. Ісландія у складі Норвегії, Королівства Данії. Проголошення незалежної ісландської держави. Ісландська республіка після Другої світової війни. Особливості зовнішньополітичного курсу на рубежі XX-XXI ст. Ісландсько-українські зв'язки.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [46, 58-а, 69].

Тема 6. Королівство Швеція. Особливості географічного розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення.

Особливості державних кордонів. Державно-політичний устрій. Державна символіка. Історичні області. Територіально-адміністративний поділ. Політичний розвиток Швеції на початку XX ст. Внутрішньополітичний розвиток: конституційна монархія і процеси демократизації політичної системи. Сутність політики озброєного нейтралітету. Королівство Швеція в роки Другої світової війни. Особливості міжнародного співробітництва. Шведсько-українські відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [5, 43, 46, 69].

Тема 7. Королівство Данія. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення.

Державно-політичний устрій. Державна символіка. Територіально-адміністративний поділ. Етапи історичного розвитку. Утворення держави. Політичний та економічний розвиток у XVII- на початку XX ст. Данія в системі міжнародних відносин у XX ст. Розвиток Гренландії. Вступ до ЄС. Основні тенденції розвитку Данії в кінці XX - на початку XXI ст. Проблема Фарерських островів. Дансько-українські відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [31, 32, 69].

Тема 8. Королівство Норвегія. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення.

Державно-політичний устрій. Державна символіка. Територіально-адміністративний поділ. Етапи історичного розвитку. Утворення держави та прийняття християнства.

Кальмарська унія (1397-1523). Норвегія у складі конфедеративної держави Об'єднане Королівство Швеція і Норвегія. Розрив шведсько-норвезької унії. Сутність політики "активного нейтралітету" в період Першої світової війни.

Норвегія в системі міжнародних відносин в період між світовими війнами. Міжнародне значення гуманітарної діяльності Ф. Нансена. Королівство Норвегія на рубежі XX-XXI ст. Участь у міжнародних організаціях. Особливості міжнародного співробітництва. Норвезько-українські зв'язки.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [30-г, 51-а, 69].

Тема 9. Республіка Фінляндія. Географічне розташування. Рельєф. Природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій. Політичні партії. Державна символіка. Історичні області. Територіально-адміністративний поділ. Населення. Етапи історичного розвитку фінських земель. Фінляндія у складі Шведського королівства. Фінляндія у складі Російської імперії. Утворення незалежної держави. Фінляндія в Першій та Другій світових війнах.

Зовнішньополітичний курс Фінляндії в кінці XX – на початку XXI ст. Фінсько-українські зв'язки.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [42,46, 64, 69].

Тема 10. Королівство Бельгія. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення.

Державно-політичний устрій. Територіально-адміністративний поділ. Державна символіка. Етапи історичного розвитку земель сучасної Бельгії. Поява на політичній карті світу Королівства Бельгія та включення його у політичне життя Європи у другій половині XIX ст. Колоніальна політика.. Бельгія в роки Першої та Другої світової війни. Участь у європейських інтеграційних процесах. Сутність "лінгвістичної кризи" 60-х років XX ст. Зміна унітарної державної структури на общинну. Запровадження нового територіально-адміністративного поділу.

Політичний розвиток Бельгії на рубежі XX-XXI ст. Особливості міжнародного співробітництва. Бельгійсько-українські зв'язки.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [46, 69].

Тема 11. Королівство Нідерландів. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення.

Державно-політичний устрій. Державна символіка. Історичні області. Територіально-адміністративний поділ. Етапи історичного розвитку Нідерландів. "Золотий вік" Нідерландів. Приєднання території Бельгії до Голландії та проголошення Королівства Нідерландів.

Королівство Нідерландів і колоніальна імперія у XIX. Нідерланди в роки Першої та Другої світової війни. Відбудова народного господарства. Проект "Дельта". Військова операція в Індонезії. Втрата колоніальних володінь. Особливості зовнішньополітичного курсу. "Національна інтеграція". Нідерланди в кінці XX – на початку XXI ст.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [46, 60, 69].

Тема 12. Федеративна Республіка Німеччина. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій. Територіально-адміністративний поділ.

Етапи історичного розвитку німецьких земель. Утворення Пруської імперії. Діяльність О. Бісмарка. Початок Першої світової війни та її наслідки для Німеччини. Політичні, економічні та соціальні проблеми Німеччини у 20-х роках ХХ ст. Прихід до влади фашистів та початок фашистської експансії у Європі.

Друга світова війна та її наслідки для німецького народу. Поділ Німеччини. Політичний, економічний та соціальний розвиток ФРН у період канцлерства К.Аденауера. Вступ до ЄЕС. Причини і суть “німецького економічного чуда”. Розквіт і крах німецької держави “благополуччя” (від Л.Ерхарда до К.Кізінгера). “Соціал-ліберальна ера” (1969-1982). «Епоха Г. Коля».

Політичні причини утворення НДР. Крах східнонімецького соціалізму і об’єднання Німеччини. Політичний і економічний розвиток Німеччини в кінці ХХ – на початку ХХІ ст. Зовнішня політика. Українсько-німецькі відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [13, 25, 33, 43, 46, 47, 62, 69].

Тема 13. Австрійська Республіка. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Особливості формування державних кордонів. Державно-політичний устрій. Територіально-адміністративний поділ. Державна символіка. Етапи історичного розвитку. Період правління Бабенбергів. Посилення австрійської держави та початок правління Габсбургів. Австрія в період правління М.Терези та Йосипа II. Проголошення Австрії імперією.

Перша світова війна і розпад імперії. Австрійська держава у міжвоєнний період та у період Другої світової війни. Відновлення після 1945 року. Внутрішньополітичне життя: від «Великої коаліції» до «ери Крайського». Вступ до ЄС. Австрія в ХХІ ст. Австрійсько-українські відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [14, 16-а, 46, 59-а, 69].

Тема 14. Французька Республіка. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Особливості формування державних кордонів. Спірні території. Державно-політичний устрій. Територіально-адміністративний поділ. Державна символіка. Етапи розвитку французької державності. Франція у Другій світовій війні. Особливості відбудови господарського комплексу Франції після Другої світової війни. Участь Франції у інтеграційних процесах в Європі в 50-ті роки ХХ ст.

Утворення П’ятої республіки. Економічний розвиток Франції у другій половині ХХ ст. – на початку ХХІ ст. р. Французька республіка на початку ХХІ ст. Особливості зовнішньополітичного курсу. Українсько-французькі відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [2, 12, 46, 54, 69].

Тема 15. Італійська Республіка. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій. Державна символіка.

Основні етапи історичного розвитку італійських земель. Королівство Італія на початку ХХ ст. Розширення державної території після підписання Рапалльського та Сен-Жерменського мирних договорів.

Участь Італії в Другій світовій війні. Ліквідація монархії і перехід до парламентської республіки. Проблеми регіонального розвитку. Політичний тероризм та екстремізм. “Червоні бригади”. Політичний розвиток та зовнішня політика Італії у кінці XX – на початку XXI ст. Італійсько-українські відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [18, 46, 69].

Тема 16. Португальська Республіка. Особливості географічного розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій. Територіально-адміністративний поділ. Державна символіка.

Етапи історичного розвитку. Утворення португальської держави. Період атлантичної експансії (1385-1498). Дослідження узбережжя Африки. Плавання Васко да Гами. Португальці в Азії. Відкриття і колонізація Бразилії. Перебування королівського двору у Бразилії. Період конституційної монархії (1820-1910 рр.).

Встановлення авторитарного режиму А. Салазара. «Нова держава» (1932-1973 рр.). «Револуція гвоздик» 1974 р. Втрата африканських колоній. Політичний та соціально-економічний розвиток в кінці XX - на початку XXI ст. Португальсько-українські відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [46, 51-б, 69].

Тема 17. Королівство Іспанія. Землі Іспанії в період раннього середньовіччя. Перетворення Іспанії на світову державу та причини занепаду іспанської могутності. Перша Іспанська республіка.

Іспанія на рубежі XIX-XX ст. Поразка у війні із США та її суспільно-політичні та економічні наслідки. Іспанія в першій третині XX ст. Колоніальна експансія в Африці. Громадянська війна.

Іспанія в період авторитарного режиму Ф. Франко (1939-1975 рр.). Мирна перемога демократії (1975-1982 рр.). Баскський сепаратизм і тероризм та державні заходи протидії. Проблеми соціально-економічного та політичного розвитку на рубежі XX-XXI ст. Іспансько-українські відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [15-а, 30-а, 46, 69].

Тема 18. Швейцарська Конфедерація. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій. Територіально-адміністративний поділ. Державна символіка.

Етапи історичного розвитку. Територія сучасної Швейцарії в часи Римської імперії. Середньовічна Швейцарія. Утворення Швейцарського Союзу. Реформація в Швейцарії. Визнання незалежності Швейцарії від Священної Римської імперії. Громадянська війна і Конституція 1848 р.

Швейцарська Конфедерація в кінці XIX ст. Швейцарія у період світових воєн. Швейцарія в кінці XX - на початку XXI ст. Міжнародне співробітництво. Швейцарсько-українські відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [31-б, 51-в, 69].

Тема 19. Малі країни Західної Європи: Люксембург, Мальта, Монако, Ліхтенштейн, Ватикан, Андорра, Сан-Марино. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій. Державна символіка. Територіально-адміністративний поділ. Етапи історичного розвитку. Особливості політичного та економічного розвитку.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [69].

Тема 20. Республіка Словенія. Особливості географічного розташування, природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій. Адміністративно-територіальний поділ. Історико-географічні області. Державна символіка. Основні етапи історичного розвитку. Словенські землі у складі Австрійської та Австро-Угорської імперій. Утворення королівства сербів, хорватів та словенців. Територія сучасної Словенії у складі Королівства Югославія. Територія Словенії в роки Другої світової війни. Соціально-економічний розвиток словенських земель у складі югославської федерації. Причини і особливості виходу Словенії із складу СФРЮ. Політичні та економічні трансформації у Словенії. Основні напрями внутрішньої політики РС. Пріоритетні напрями зовнішньої політики. Вступ до ЄС. Словенсько-українські відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [31-6, 69].

Тема 21. Словацька Республіка.

Особливості географічного розташування та природно-ресурсний потенціал. Населення. Історико-географічні області. Державно-політичний устрій. Територіально-адміністративний поділ. Державна символіка. Основні етапи історичного розвитку. «Держава Само». Нітранське князівство. Словацькі землі у складі монархії Габсбургів. Пітсбургська угода чеського і словацького національного руху від 10 травня 1918 р. Утворення чехословацької держави. Мюнхенська угода 1938 р. та розчленування Чехословаччини. Утворення «незалежної» Словацької держави. Словаччина в роки Другої світової війни. Словаччина в роки тоталітарного режиму (1945-1989 рр.) Розпад чехо-словацької федерації. Вступ Словаччини до ЄС. Зовнішня політика Словаччини у кінці XX – початку XXI ст. Словацько-українські відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [31-б, 38-а, 69].

Тема 22. Республіка Польща.

Особливості географічного розташування та природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій. Адміністративно-територіальний поділ. Історико-географічні області. Державна символіка. Етапи історичного розвитку. Об'єднання польських земель у складі єдиної держави за часів Мешка I та його сина Болеслава I Хороброго. Річ Посполита у XIV- XUV ст. Польські землі у складі європейських імперій. Відродження польської держави після Першої світової війни. Польща у міжвоєнний період. Гітлерівська окупація Польщі. Польський народ у роки Другої світової війни. Режим «народної демократії» в Польщі (1945 -1948 рр.). Утвердження тоталітарного ладу. Формування громадянської опозиції. Прихід до влади «Солідарності» та демонтаж тоталітарної системи. Політичні та економічні трансформації. Вступ до ЄС. Участь у міжнародних організаціях. Пріоритети зовнішньої політики. Польсько-українські відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [1, 25-а, 31-б, 38-а, 69].

Тема 23. Чеська Республіка.

Особливості географічного розташування та природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій. Територіально-адміністративний поділ. Історичні області. Державна символіка.

Основні етапи історичного розвитку. Виникнення Моравської держави. Становлення та розвиток Чеського королівства у IX-XIV ст. Чеські землі у XV-XVIII ст. Чехія у складі дуалістичної Австро-Угорської монархії. Проголошення Чехословацької республіки. Чехія в роки Другої світової війни. Тоталітарний режим в Чехословаччині (1945-1989 рр.). «Оксамитова революція» 1989 р.

Розпад чехословацької федерації. Вступ Чеської Республіки до ЄС. Зовнішньополітичні зв'язки ЧС. Українсько-чеські відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [31-6, 39, 69].

Тема 24. Угорська Республіка.

Географічне розташування та природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій. Державна символіка. Територіально-адміністративний поділ.

Основні етапи історичного розвитку. Утворення держави Арпадів. Угорські землі у складі Османської імперії та імперії Габсбургів. Угорщина в роки Першої та Другої світових воєн. Тоталітарний режим в Угорщині (1945-1989р.р.). Угорщина на шляху демократичних реформ та суспільного оновлення. Вступ до ЄС. Пріоритетні напрями зовнішньої політики Угорщини. Проблемні питання угорсько-українських відносин.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [31-6, 36, 37, 69].

Тема 25. Російська Федерація.

Особливості географічного та геополітичного розташування Російської Федерації. Населення. Адміністративно-територіальний поділ. Державна символіка. Історико-географічні області.

Основні етапи історичного розвитку. Велике князівство Московське. Утворення Російської держави. Російська держава у XVI-XVII ст. Російська імперія у XVIII – XIX ст.

Перша світова війна та її наслідки Російської імперії. Більшовицький переворот. Радянська Росія (1917-1920 р.р.). Росія у складі СРСР. Російська Федерація на рубежі XX-XXI ст. Особливості зовнішньополітичного курсу в кінці XX – на початку XXI ст. Російсько-українські відносини. Російська агресія проти України як наслідок великодержавницької зовнішньої політики Російської Федерації.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [7,15, 16, 49,50,57, 59, 69].

Тема 26. Країни Балтії.

Особливості географічного розташування та природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій. Особливості територіально-адміністративного поділу. Державна символіка. Основні етапи історичного розвитку. Прибалтійські землі в складі Російської та Пруської імперій. Відродження литовської, латвійської та естонської державності після Першої світової війни. Радянська окупація. Прибалтійські республіки у складі СРСР. Вихід із складу СРСР та проголошення незалежності. Інтеграція до ЄС. Відносини прибалтійський країн з Україною.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [23,40,69].

Тема 27. Республіка Білорусь.

Особливості географічного розташування та природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій та територіально-адміністративний поділ. Державна символіка.

Основні етапи історичного розвитку. Білоруські землі у складі Великого князівства Литовського та речі Посполитої. Вхід білоруських земель до складу Російської імперії. Білоруська РСР у складі СРСР.

Незалежна Республіка Білорусь на рубежі XX-XXI ст. Відродження авторитаризму в політичному управлінні та згорання демократичних реформ. Основні пріоритетні напрями зовнішньої політики РБ. Створення Союзу Білорусі та Росії (1997 р.). Білорусько-українські відносини. **Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [30-6,40,69].**

Тема 28. Румунія.

Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій. Державна символіка. Територіально-адміністративний поділ. Історичні області.

Основні етапи історичного розвитку. Румунські землі у складі Першого Болгарського царства. Утворення держави Волощини і Молдови (1862 р.). Румунія за часів Першої та Другої світових воєн. Тоталітарний режим в Румунії (1944-1989р.р.). Особливості процесу політичних та економічних трансформацій після повалення тоталітарного режиму. Вступ до ЄС.

Зовнішня політика Румунії. Територіальні суперечки із Україною та їх вирішення у Міжнародному суді. Українсько-румунські відносини на сучасному етапі.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [30-6, 32-в, 40, 69].

Тема 29. Республіка Молдова.

Особливості географічного розташування, природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій, територіально-адміністративний поділ, історичні області. Державна символіка.

Основні етапи історичного розвитку. Утворення Молдавського князівства (1359р.). Молдова в складі Османської імперії (1517-1878 рр.). Молдова за часів Першої та Другої світових воєн. Молдова в складі СРСР (1945-1991 рр.). Проголошення незалежності Молдови. Придністровський конфлікт. Невизнана Придністровська Молдавська Республіка. Зовнішня політика. Українсько-молдавські відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [30-6, 40, 69].

Тема 30. Республіка Хорватія

Особливості географічного розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій. Адміністративно-територіальний поділ. Історико-географічні області.

Основні етапи історичного розвитку. Утворення Хорватської держави. Хорвато-угорська унія. Вхід хорватських земель до складу Габсбурзької імперії. Національно-визвольний рух та ідея Великої Іллірії. «Житниця» Австро-угорської імперії. Хорватські землі в складі Королівства сербів, хорватів та словенців. Територія сучасної Хорватії у складі Королівства Югославія, югославської федерації. Вихід Хорватії із складу СФРЮ. Вступ до ЄС. Пріоритетні напрями зовнішньої політики. Хорватсько-українські відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [30-6, 40, 69].

Тема 31. Республіка Сербія.

Особливості географічного розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій. Державна символіка. Адміністративно-територіальний поділ. Історико-географічні області.

Основні етапи історичного розвитку. Утворення Сербської держави. Сербська держава у XIII-XV ст. Захоплення сербських земель турками-османами. Відновлення сербської державності. Утворення королівства сербів, хорватів і словенців. Сербські землі у складі Королівства Югославія. Утворення югославської федерації. Режим Й.Б. Тіто та формування моделі «югославського соціалізму». Демократичні перетворення в СФРЮ та розпад югославської федерації. Утворення СРЮ, СіЧ. Розпад державного об'єднання Сербія і Чорногорія. Проблема албанського сепаратизму в автономному краї Косово. Пріоритетні напрями зовнішньої політики Сербії. Відносини з ЄС. Сербсько-українські відносини на сучасному етапі.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [30-6, 40, 59-6, 69].

Тема 32. Республіка Болгарія.

Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій. Державна символіка. Територіально-адміністративний поділ. Основні етапи історичного розвитку. «Союз семи племен». Перше Болгарське царство. Друге болгарське царство. Болгарія у складі Османської імперії (1396-1878 р.р.). Проголошення незалежності Болгарії. Болгарія в роки Першої та Другої світової війни. Політичний режим Т. Живкова та його ліквідація. Трансформація болгарського суспільства. Вступ до ЄС. Зовнішня політика Українсько-болгарські відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [30-6, 40, 44, 45, 69].

Тема 33. Республіка Македонія. Загально-географічні відомості та. природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій. Державна символіка. Адміністративно-територіальний поділ. Історико-географічні області.

Основні етапи історичного розвитку. Македонські землі під владою Болгарського царства (IX-XI ст.), Османської імперії (XIV - початок XX ст.). Вхідження Македонії до Королівства сербів, хорватів і словенців. Македонія у складі ФНРЮ. Проголошення незалежності Македонії. Пріоритетні напрями зовнішньої політики. Специфіка греко-македонських відносин. Македонсько-українські відносини на сучасному етапі.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [30-6, 40, 69].

Тема 34. Грецька Республіка. Особливості географічного розташування, природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій. Державна символіка. Адміністративно-територіальний поділ та основні адміністративні центри. Історико-географічні області.

Основні етапи історичного розвитку. Грецькі землі у складі Візантійської імперії та під владою Туреччини. Національно-визвольна війна та проголошення незалежності. Внутрішньополітичні проблеми у другій половині XX ст. Вступ до ЄС. Основні напрями внутрішньої політики ГР. Роль туристичної індустрії в економіці країни. Пріоритетні напрями зовнішньої політики ГР. Греко-турецькі

протиріччя з приводу кіпрської проблеми. Греко-українські відносини: історія і сучасність.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [30-б, 40, 69].

Тема 35. Республіка Боснія і Герцеговина. Загально-географічні відомості та особливості геополітичного розташування. Природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій. Державна символіка. Адміністративно-територіальний поділ. Історико-географічні області.

Основні етапи історичного розвитку. Боснійські землі під владою Османської імперії та імперії Габсбургів. Боснія і герцеговина у складі Королівства сербів, хорватів і словенців, ФНРЮ Вихід із югославської федерації та причини розгортання громадянської війни. Дейтонські угоди. Основні напрями внутрішньої політики. Пріоритетні напрями зовнішньої політики БІГ. Відносини БІГ з Україною на сучасному етапі.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [21-23, 40, 69].

Тема 36. Республіка Чорногорія.

Загально-географічні відомості та особливості геополітичного розташування. Природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій. Державна символіка. Адміністративно-територіальний поділ. Історико-географічні області. Основні етапи історичного розвитку. Чорногорія в другій половині XIX на початку XX ст. Чорногорія у складі Королівства сербів, хорватів та словенців, Королівства Югославія, югославської федерації, СРЮ, СіЧ. Вихід із СіЧ.

Пріоритетні напрями зовнішньої політики РЧ. Відносини з ЄС. Участь Чорногорії у міжнародних організаціях. Чорногорсько-українські відносини на сучасному етапі.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [30-б, 40, 69].

Тема 37. Республіка Албанія.

Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій, державна символіка. Територіально-адміністративний поділ.

Основні етапи історичного розвитку. Проголошення незалежності Албанії Албанія в роки Першої та Другої світових воєн. Авторитарний режим Е. Ходжі та його особливості.

Албанія на шляху демократичних перетворень. Основні вектори зовнішньополітичної діяльності Албанії. Українсько-албанські відносини на сучасному етапі.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [30-б, 40, 53-а, 69].

Тема 38. Республіка Кіпр.

Загально-географічні відомості та особливості геополітичного розташування. Природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій. Державна символіка. Адміністративно-територіальний поділ. Історико-географічні області. Етапи історичного розвитку.

Проголошення незалежності. Енозис. Введення миротворчого контингенту ООН. Проголошення Турецької Республіки Північного Кіпру.

Внутрішня і зовнішня політика Республіки Кіпр. Економічний розвиток. Вступ до ЄС. Учасить у міжнародних організаціях. Кіпрсько-українські відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [30-б, 40, 69].

Тема 39. Республіка Туреччина.

Особливості географічного та геополітичного розташування. Природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій та адміністративно-територіальний поділ. Державна символіка. Історико-географічні області.

Основні етапи історичного розвитку. Роль армії у внутрішньополітичному житті. Внутрішньополітичні проблеми у 70-80-х рр. XX ст. Спроба державного перевороту у 2016 р. Проблема курдського сепаратизму. Роль туристичної індустрії в економіці країни. Пріоритетні напрями зовнішньої політики Турецької Республіки. Участь Туреччини у міжнародних організаціях. Турецько-українські відносини на сучасному етапі.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [41-а, 48, 69].

Тема 40. Самопроголошена Республіка Косово.

Особливості географічного розташування. Природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій та адміністративно-територіальний поділ. Державна символіка. Основні етапи етно-історичного розвитку. Причини та загострення албанського сепаратизму в СФРЮ та СРЮ. Самопроголошення Республіки Косово.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [30-б, 40, 69].

Змістовий модуль 2. Країни Азії, Африки, Латинської Америки.

Австралія, країни Океанії.

Загальна характеристика країн Азійського регіону.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [32-а, 41-а, 64-67, 69].

Тема 41. Ізраїль.

Особливості географічного розташування, природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій та адміністративно-територіальний поділ. Державна символіка.

Етапи історичного розвитку. Британська підмандатна територія Палестина. План ООН щодо поділу Палестини після Другої світової війни. Проголошення держави Ізраїль та війна за незалежність. Розбудова держави і війна на Синайському півострові. Шестиденна війна. Війна Судного дня. Війна в Лівані. Період мирного врегулювання. Правління уряду Шарона (2001-2006 рр.). Ізраїль на початку XXI ст. Українсько-ізраїльські відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [26, 29, 69].

Тема 42. Пакистан.

Особливості географічного розташування, природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій та адміністративно-територіальний поділ. Державна символіка. Етапи історичного розвитку. Утворення держави Пакистан. Прийняття Конституції. Наростання внутрішньополітичної кризи. Період правління генералів (1958-1971). Цивільна адміністрація Б. Бхутто. Військово-політичний режим Зія-Уцль-Хака. Пакистан на рубежі XX-XXI ст. Українсько-пакистанські відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [3-а, 17, 26, 29, 69].

Тема 43. Китайська Народна Республіка.

Особливості географічного розташування, природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій та адміністративно-територіальний поділ. Державна символіка. Етапи історичного розвитку. Внутрішня та зовнішня політика КНР в кінці XX – на початку XXI ст. Українсько-китайські відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [16-а, 16-б, 16-в, 69].

Тема 44. Нігерія. Особливості географічного розташування, природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій та адміністративно-територіальний поділ. Державна символіка. Етапи історичного розвитку. Проголошення незалежності. Внутрішня і зовнішня політика. Етнічні та релігійні протиріччя. Особливості економічного розвитку.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [41-а, 69, 70].

45. Південно-Африканська Республіка. Особливості географічного розташування, природно-ресурсний потенціал. Державно-політичний устрій та адміністративно-територіальний поділ, основні адміністративні центри. Державна символіка. Етапи історичного розвитку.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [41-а, 69, 71].

Тема 45. Загальна характеристика країн регіону Латинська Америка. Країни Центральної Америки. Країни Карибського басейну. Ла-Платські країни. Андські країни.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [32-а, 54].

Тема 46. Мексика.

Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Особливості державно-політичного устрою. Державна символіка. Етапи історичного розвитку. Стародавні цивілізації. Іспанське завоювання і колоніальний період. Війна за незалежність. Незалежна Мексика в першій половині XIX ст. Диктатура Порфіріо Діаса. Мексиканська революція 1910-1917 рр. Період Реконструкції. Продовження революції. Мексика в роки Другої світової війни. Мексика в другій половині XX – на початку XXI ст. Українсько-мексиканські відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [69].

Тема 47. Чилі. Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Державно-політичний устрій. Державна символіка. Історичні області. Територіально-адміністративний поділ.

Іспанське завоювання. Антиколоніальна війна проти Іспанії та проголошення незалежності. Тихоокеанська війна 1879-1884 рр. Чилі впершій половині XX ст. Військовий переворот 1973 р. Політичний та економічний розвиток Чилі в період військової диктатури А. Піночета. Перехід до цивільного правління. Чилі в XXI ст. Українсько-чилійські відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [7-а, 69].

Тема 48. Аргентина.

Географічне розташування. Природно-ресурсний потенціал. Населення. Особливості державно-політичного устрою. Державна символіка. Етапи історичного розвитку. Іспанська колонізація. Проголошення незалежності та утворення об'єднаної держави. Аргентина в першій половині XX ст. Політичний режим Перона, Фрондісі. Військовий переворот 1966 р. і прихід до влади «Аргентинської революції». Аргентина в кінці XX – на початку XXI ст. Українсько-аргентинські відносини.

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [40-а, 69].

Тема 49. Загальна характеристика Австралії та регіону Океанія. Незалежні держави та підмандатні території

Рекомендовані джерела: основні [1-5], додаткові [41-а, 69].

6. Контроль навчальних досягнень.

Контроль навчальних досягнень студента здійснюється за результатами відвідування лекцій та семінарських занять, роботи на семінарах, виконання завдань для самостійної роботи, модульних контрольних робіт

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів.

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	5	5	2	2
Відвідування семінарських занять	1	5	5	2	2
Відвідування практичних занять	1	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	10	5	50	2	20
Робота на практичному занятті	10	-	-	-	-
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	10	50	13	65
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-
Разом		-	135	-	114
Максимальна кількість балів		249			
Розрахунок коефіцієнта		0,24			
Підсумковий бал		60			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії їх оцінювання.

Теми, винесені на самостійне опрацювання.

Тема 1. Королівство Бельгія. Королівство Нідерландів.

Тема 2. Королівство Норвегія. Республіка Фінляндія.

Тема 3. Королівство Данія. Республіка Ірландія. Республіка Ісландія.

Тема 4. Австрійська Республіка. Швейцарська Конфедерація.

Тема 5. Королівство Іспанія. Португальська Республіка.

1. Підготуйте «Інформаційну довідку про країну перебування» загального характеру обсягом 5-6 стор. та її електронну презентацію по кожній із зазначених тем (1-5).

Методичні поради щодо підготовки інформаційної довідки про країну перебування дипломатичного представництва загального характеру.

1. В такій довідці відомості про географічне розташування, природно-ресурсний потенціал, державно-політичний устрій, територіально-адміністративний поділ, етапи історичного розвитку, етнонаціональний і етноконфесійний склад населення, політичні партії, ЗМІ, політичну ситуацію подаються схематично, без оцінок і розкриття гострих проблем.

2. Електронна презентація повинна включати:

- інформаційні тези по позиціях, викладених у п.1;
- ілюстративний матеріал, який доповнює, озвучує і візуалізує текстову інформацію: фото, відео, звукові файли.

Тема 6. Малі країни Європи (Люксембург, Мальта, Монако, Ліхтенштейн, Ватикан, Андорра, Сан-Марино).

1. Підготуйте розширену «Інформаційну довідку про малі країни Європи (Люксембург, Мальта, Монако, Ліхтенштейн, Ватикан, Андорра, Сан-Марино)» обсягом до 20 стор.

Методичні поради щодо підготовки розширеної інформаційної довідки про країну перебування дипломатичного представництва (для внутрішньовідомчого користування) .

Розширена довідка (до 20 сторінок) має внутрішньовідомчий характер і як документ для службового користування стосується обмеженого кола користувачів.

Довідка повинна містити характеристику і оцінки географічного розташування, природно-ресурсного потенціалу, геополітичного становища, етапів історичного розвитку, етнонаціональних та етноконфесійних проблем, державного устрою, стосунків між гілками влади, державної символіки, членства у найважливіших міжнародних організаціях, ЗМІ, відносин між політичними партіями, угрупованнями, коаліціями (як правлячими, так і опозиційними), гострих питань поточного моменту як політичного, так і економічного плану; культурного і економічного розвитку, гострих специфічних проблем внутрішньополітичної ситуації, місця України в зовнішньополітичній стратегії країни перебування.

При підготовці обох типів довідки інформацію потрібно викладати чітко, зрозуміло, послідовно, об'єктивно.

У довідках повинні бути викладені причини виникнення проблеми, логічний розвиток її вирішення до моменту завершення з урахуванням часу підготовки документа. Для роботи з матеріалами такого роду використовується як офіційна, так і неофіційна документація країни перебування, матеріали бесід, стенограми виступів державних і політичних діячів, парламентські протоколи, документація громадських організацій і політичних партій. Можуть також використовуватися наукові праці, монографії, дисертації, картографічні матеріали тощо. При підготовці довідкових матеріалів бажано посилалися на джерела інформації, надто у тих питаннях, які мають якусь особливу вагу.

Тема 7. Угорщина. Румунія.

Тема 8. Республіка Білорусь. Республіка Молдова.

Тема 9. Чеська Республіка. Словацька Республіка.

1. Підготуйте довідки щодо стану двосторонніх відносин між Україною та Угорщиною, Румунією, Російською Федерацією, Республікою Білорусь, Чеською Республікою, Словацькою Республікою.

Методичні поради щодо підготовки довідки про двосторонні відносини.

Довідка щодо стану двосторонніх відносин повинна включати наступні розділи про:

- умови і цілі розвитку двосторонніх відносин;
- хронологію контактів між керівниками держав (президентами, головами парламентів, прем'єр-міністрами, міністрами закордонних справ);
- стан договірно-правової бази (існуючих документів і тих, що готуються до підписання);
- стан торговельно-економічного і науково-технічного співробітництва, діяльність міждержавних комісій, змішаних консультативних та робочих груп;
- стан співробітництва в гуманітарній сфері (наука, освіта, культура, охорона здоров'я), а також проблеми національних меншин, специфіку релігійного життя.

протиріччя, спірні території, дипломатичний конфлікт, збройна агресія.

Матеріали цієї довідки можуть містити також специфічні відомості щодо регіонального співробітництва, проблем у стосунках, конфліктів, включаючи історичний аспект.

Тема 10. Країни Балтії. Балканські країни.

1. Підготуйте електронні презентації про країни Балканського регіону та країни Балтії.

Методичні рекомендації щодо змісту електронної презентації.

В презентації мають бути представлені відомості про географічне розташування, природно-ресурсний потенціал, державно-політичний устрій, територіально-адміністративний поділ, державну символіку, етапи історичного розвитку, етнонаціональний і етноконфесійний склад населення, політичні партії, ЗМІ, найважливіші сучасні події політичного та соціально-економічного характеру.

Тема 11. Ізраїль.

Тема 12. Індія. Пакистан.

Тема 13. Японія.

Тема 14. Південно-Африканська Республіка.

1. Підготуйте «Інформаційні довідки про країни перебування» (Теми 11-14) загального характеру обсягом 5-6 стор. та їх електронну презентацію по кожній із зазначених тем (1-5).

Тема 15. Країни Південного Кавказу.

1. Підготуйте електронну презентацію про державно-політичний устрій та державну символіку країн Південного Кавказу.

Тема 16. Країни Машрику.

Підготуйте тези доповіді про країни Машрику. У змісті тез мають бути представлені перелік країн, які входять до його складу, розкрито походження назви

«Машрик», особливості географічного розташування країн Машрику та особливості їх розвитку на сучасному етапі.

Тема 17. Країни Великого Магрибу, Тропічної Африки.

1. Підготуйте тези доповіді про природно-кліматичні умови регіону та їх вплив на розвиток держав Магрибу.

2. Підготуйте тези для участі у дискусії на тему «Державотворчі традиції та особливості соціально-економічного розвитку країн Тропічної Африки».

Тема 18. Країни Азії.

1. Підготуйте довідки-«візитні картки» азійських країн:

а) КНДР; б) Республіка Корея.

Методичні поради щодо підготовки «візитної картки» країни.

Довідка «візитна картка країни» має включати коротку інформацію про географічне розташування, країни, її площу, столицю, населення, суверенітет, незалежність, зовнішні атрибути держави (прапор, герб, гімн тощо), державно-політичний та адміністративний устрій, економіку, політику, культуру, туризм.

Тема 19. Країни Індокитаю та острівні країни Південно-Східної Азії.

1. Підготуйте електронну презентацію:

а. країни Індокитаю;

б. острівні країни Південно-Східної Азії.

Тема 20. Загальна характеристика країн регіону Латинська Америка.

Підготуйте країнознавчий огляд країн регіону Латинська Америка.

Країнознавчий огляд передбачає характеристики географічного розташування, кількості та етнічного складу населення, його структури, тривалості життя, державно-політичного устрою, державної символіки, особливостей політичних систем, етимології назв країн, геополітичного становища, зовнішньої політики й міжнародних зв'язків, етапів історичного розвитку.

Тема 21. Бразилія.

Тема 22. Чилі.

1. Підготуйте «Інформаційні довідки про країни перебування» загального характеру обсягом 5-6 стор. та їх електронну презентацію по темах:

а. Бразилія;

б. Чилі.

Тема 23. Австралійський Союз. Нова Зеландія. Країни Океанії.

1. Підготуйте країнознавчі характеристики (включаючи їх електронну презентацію) Нової Зеландії, Австралійського Союзу та регіону Океанії.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Бали	Критерії
------	----------

5	Студент засвоїв навчальний матеріал по темі, яка винесена на самостійну роботу, виявив творчий підхід при виконанні завдань самостійної роботи, використав не тільки рекомендовану, а й додаткову літературу; демонструє вміння використовувати теоретичний матеріал для виконання поставлених завдань. Завдання самостійної роботи виконані і оформлені відповідно методичних рекомендацій щодо їх виконання.
4	Студент засвоїв навчальний матеріал по темі, яка винесена на самостійну роботу, демонструє вміння використовувати теоретичний матеріал для виконання поставлених завдань. У змістовій частині та оформленні виконаних завдань самостійної роботи присутні незначні помилки і неточності
3	Студент не достатньо засвоїв навчальний матеріал теми, яка винесена на самостійне опрацювання, невпевнено орієнтується в рекомендованій літературі, змістова частина виконаних завдань містить помилки і неточності, структура і оформлення виконаних завдань не повністю відповідають методичним рекомендаціям щодо їх виконання.
1-2	Студент не опанував матеріал з теми, яка винесена на самостійне опрацювання, не орієнтується в рекомендованій літературі, завдання самостійної роботи виконані не в повному обсязі, їх змістова частина містить помилки і неточності, оформлення не відповідає методичним рекомендаціям щодо їх виконання.

Завдання для самостійної роботи перевіряються і оцінюються до проведення проміжного (модульного) та підсумкового (семестрового) контролю.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Контроль знань студентів здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

Для перевірки знання та розуміння студентами матеріалу, визначення рівня його засвоєння, вироблених навчальних і практичних навичок, а також вироблення навичок письмової та усної самопрезентації використовуються методи, які базуються на полікритеріальній оцінці поточної роботи студентів.

Об'єктами поточного контролю, відповідної оцінки та врахування в підсумковому результаті є: рівень знань, продемонстрований на семінарських заняттях; активність під час обговорення питань, що винесені на семінарське заняття; самостійне опрацювання ряду тем. З метою поточного контролю знань студентів проводяться також дві модульні контрольні роботи у вигляді

тестів. Модульні контрольні роботи проводяться з метою перевірки ступеневого засвоєння знань за темами програми курсу.

Проміжний (модульний) контроль здійснюється у формі письмових тестових завдань після завершення вивчення навчального матеріалу кожного змістового модуля. Тестові письмові завдання для модульних контрольних робіт складаються з 50 тестів і відповідають змісту навчального матеріалу модуля.

За кожну правильну відповідь на одне тестове завдання студент отримує 0,5 бала. Неповна, часткова відповідь на кожне завдання оцінюється в 0,25 бала.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Підсумковий семестровий контроль з навчального модуля «Країнознавство» здійснюється у формі письмового екзамену після завершення вивчення навчального матеріалу змістових модулів: «Теорія міжнародних відносин», «Міжнародні економічні відносини», «Основи аналізу зовнішньої політики».

Екзаменаційні завдання з модуля «Країнознавство» побудовані у формі тестів.

До складання екзамену допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальним планом та робочою програмою навчального модуля «Країнознавство» і результатами проміжного контролю сумарно набрали не менше 35 балів. Студенти, які набрали менше ніж 35 балів, до складання екзамену не допускаються. На екзамені студент може набрати максимально 40 балів, які плюсується до кількості балів за роботу протягом семестру і визначають його сумарну оцінку згідно шкали оцінювання.

6.5. Орієнтовний перелік тем для підсумкового семестрового контролю.

1. Канада.
2. Сполучені Штати Америки
3. Сполучене Королівство Великобританії та Північної Ірландії.
4. Французька Республіка.
5. Королівство Бельгія. Королівство Нідерландів
6. Королівство Норвегія.
7. Республіка Фінляндія.
8. Королівство Швеція.
9. Королівство Данія.
10. Республіка Ірландія.
11. Республіка Ісландія.
12. Австрійська Республіка.
13. Швейцарська Конфедерація.
14. ФРН.
15. Королівство Іспанія.
16. Португальська Республіка.

17. Італійська Республіка.
18. Малі країни Європи (Люксембург, Мальта, Монако, Ліхтенштейн, Ватикан, Андорра, Сан-Марино).
19. Республіка Польща.
20. Угорщина.
21. Румунія. Республіка Молдова.
22. Російська Федерація. Республіка Білорусь.
23. Чеська Республіка.
24. Словацька Республіка.
25. Балканські країни. Країни Балтії.
26. Ізраїль
27. Туреччина.
28. Індія.
29. Пакистан.
30. Китай
31. Японія.
32. Нігерія
33. Південно-Африканська Республіка.
34. Країни Південного Кавказу
35. Країни Машрику
36. Країни Великого Магрибу, Тропічної Африки.
37. Країни Центральної Азії.
38. Країни Індокитаю та острівні країни Південно-Східної Азії.
39. Бразилія
40. Загальна характеристика країн регіону Латинська Америка.
41. Аргентина
42. Чилі.
43. Австралійський Союз.
44. Нова Зеландія. Країни Океанії.

6.6. Шкала відповідності оцінок.

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно - відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих

8 .Рекомендована література.

Базова

1. Країнознавство : підручник / [В. П. Крижанівський та ін. ; за ред. М. С. Дорошка] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - 2-е вид., переробл. і допов. - К. : Знання, 2012. - 439 с. // Режим доступу: (репозитарій Київського університету імені Бориса Грінченка)/
2. Кривонос Р. А. Країнознавча характеристика як засіб отримання та передачі наукового знання про країни світу // Міжнародні відносини. Серія «Політичні науки». - 2015. - № 9. - http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/view/2642/2348.
3. Країнознавство: теорія та практика : підручник / М. П. Мальська [та ін.] ; Львівський національний університет імені Івана Франка. - Київ : Центр учбової літератури, 2017. - 527 с.
4. Мальська М. П. Туристичне країнознавство. Азія та Океанія : навчальний посібник / М. П. Мальська, О. Ю. Бордун, М. З. Гамкало ; Львівський національний університет імені Івана Франка. - Київ : Центр учбової літератури, 2018. - 184 с
5. Стафійчук В.І., Малиновська О.Ю. Туристичне країнознавство: навчальний посібник./ В.І. Стафійчук, О.Ю. Малиновська. – Херсон: Олді-Плюс, 2016. – 808 с.

Додаткова:

1. Андрущенко І. В. Польща. Країнознавство / І. В. Андрущенко, Б. І. Андрущенко. - Київ : Арій, 2017. - 384 с.
2. Арзаканян М.Ц. А . Политическая история Франции XX века: Учеб. пособие/М.Ц. Арзаканян. - М.: Высш.шк., 2003. - 157 с. (репозитарій Київського університету імені Бориса Грінченка)
3. Бевз Т. Українці і росіяни під прицілом російської пропаганди [Електронний ресурс] / Т. Бевз // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса. - 2015. - Вип. 1. - С. 150-163. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzipiend_2015_1_17
- 3-а. Белокреницкий В.Я., Москаленко В.Н. История пакистана. XX век. – М., 2003. – 280 с.
4. Бірдсалл С. Стефен, Флорін Джон. Географія США.- Інформаційне агентство Сполучених Штатів. - Distributed by Embassy of the United States of Amerika. - Produced by RPO 9905-44 UKRAINIAN (Outline of American Geography). – Режим доступу: <http://photos.state.gov/libraries/ukraine/238746/ejournals/GeographyUSA.pdf>
5. Брайчевська О.А., Ковальчук Ю.О. Особливості зовнішньої політики Швеції в умовах сучасної геополітичної ситуації / О.А.Брайчевська,

- Ю.О.Ковальчук // Вісник Черкаського університету. Серія Істоичні науки. - №3.2017. – Черкаси, 2017. С.90-98.
6. Брандт Вилли. Воспоминания. - М., 1991 .
 7. Богінська І. Геополітичні розрахунки Росії в "українській кризі": острів Росія - континент Крим - держава Новоросія [Електронний ресурс] / І. Богінська // Схід. - 2015. - № 2. - С. 20-25. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Skhid_2015_2_4
 - 7-а. Богуш Е.Ю., Щелчков А.А. Политическая история Чили XX века. – М., 2009. – 224 с.
 8. Борділовська О.А. Індія: 60 років без Ганді [Електронний ресурс] / О. А. Борділовська // Східний світ. - 2008. - № 3. - С. 113-121. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/SkhS_2008_3_11
 9. Борділовська О. А. Індія і Пакистан: 60 років ідейного протистояння [Електронний ресурс] / О. А. Борділовська // Східний світ. - 2011. - № 2. - С. 57-67. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/SkhS_2011_2_7
 10. Борділовська О.А. Зовнішня політика республіки Індія у постбіполярний період (1991-2008) – К.: ВПЦ «Київський університет», 2008. – 249 с.
 11. Бурбига В. А. Македонія в Грецькій "Мегалі ідея" (сер. XIX - поч. XX ст.) [Електронний ресурс] / В. А. Бурбига, М. В. Тортіка // Вісник Харківської державної академії культури . - 2010. - Вип. 30. - С. 47-53. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/hak_2010_30_5.pdf
 12. Васютинский В.Н. Президент Французской Республики Ф.Миттеран. - М., 1992.
 13. Ватлин А. Ю. Германия в XX веке. - М., РОССПЕН. - 2002.-332 с.
 14. Ватлин А.Ю. Австрия в XX веке. - М., 2006.- 224 с.
 15. Вонсович О. С. Українсько-російські відносини в контексті геополітичного протистояння [Електронний ресурс] / О. С. Вонсович // Грані. - 2016. - № 3. - С. 78-83. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Grani_2016_3_15
 - 15-а. Волкова Г.И. Политическая история Испании XX века. М., 2005. – 191 с.
 16. Войтович Н. О. Сучасна інформаційна війна: Росія проти України [Електронний ресурс] / Н. О. Войтович, Р. К. Кравець // Обрії друкарства. - 2014. - № 1. - С. 69-78. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/obdr_2014_1_9
 - 16-а. Воцелка К. История Австрии. – М., 2007. – 512 с.
 - 16-б. Головченко В.І. Китай: країнознавчий портрет / В.І. Головченко. – К.: Знання, 2010. – 71 с.
 - 16-в. Constitution of the People's Republic of China. Adopted on December 4, 1982 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.english.people.com.cn/constitution/constitution.html>.

- 17.Горобець І. Індія та Пакистан на межі ХХІ століття: компаративний аналіз особливостей внутрішньополітичного становища / І. Горобець // Людина і політика. - 2000. - № 5. - С. 20-25.
- 18.Григорьева И.П. Италия в ХХ веке. - М., 2006. – 256 с.
- 19.Грушецкий Б. П. Доктринальное оформление основных направлений внешней политики Болгарии (1998-2013 гг.) [Електронний ресурс] / Б. П. Грушецкий // Грани . - 2014. - № 8. - С. 124-130. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Grani_2014_8_25.pdf
- 20.Данилов С.Ю. История Канады/ С.Ю.Данилов. – М.: Весь Мир, 2006. - 255 с.
21. Забара В. В. "Масові переселення" етнічних груп у Боснії і Герцеговині після завершення бойових дій у 1996 р. [Електронний ресурс] / В. В. Забара // Історичний архів . - 2012. - Вип. 8. - С. 35-40. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Ians_2012_8_7.pdf
- 22.Забара В. Боснія і Герцеговина: "міжнародний протекторат" чи "умовно-суверенна країна" [Електронний ресурс] / В. Забара // Гілея: науковий вісник . - 2013. - № 75. - С. 144-146. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/gileya_2013_75_62.pdf
- 23.Забара В. В. Політичні перетворення "післядейтонської" Боснії і Герцеговини (1996-2012 рр.): проблеми періодизації [Електронний ресурс] / В. В. Забара // Історичний архів . - 2013. - Вип. 10. - С. 38-44. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Ians_2013_10_7.pdf
- 18.Забара В. В. Міжнародний арбітраж в районі Брчко як фактор зміни Дейтонських мирних угод по Боснії і Герцеговині / В. В. Забара // Наук. пр. іст. ф-ту Запоріз. нац. ун-ту. - 2012. - Вип. 34. - С. 234-238.
- 24.Економіка Сполучених Штатів: Нарис. - United States Information Service, Embassy of the United States of Amerika. - Produced by USIA Regional Program Office, Vienna. - RPO 9405-020 UKRAINIAN. - 212 с.// Режим доступу: http://photos.state.gov/libraries/ukraine/238746/ejournals/EconomyInBrief_Ukr%20final.pdf
- 25.Зарицкий Б.Е. Людвиг Ерхард.Секреты экономического чуда. - М., 1997.
- 25-а. Зашкільняк Л. О., Крикун М. Г. Історія Польщі: Від найдавніших часів до наших днів. - Львів, 2002. - 752 с.
- 26.Ігнат'єв П.М. Країни Азії: особливості культури та побуту / П. М. Ігнат'єв. - Чернівці : Книги-ХХІ, 2011. – 339 с.
- 27.Ігнат'єв П.М. Пакистан: від деколонізації Британської Індії до сьогодення / П. М. Ігнат'єв. - Чернівці : Книги-ХХІ, 2014. – 348 с.
- 28.Ігнат'єв П.М. Шрі-Ланка: країнознавчий портрет / П. М. Ігнат'єв. - Чернівці : Книги-ХХІ, 2009. - 288 с
- 29.Ігнат'єв П.М. Країнознавство. Країни Азії : навч. посібник / П. М. Ігнат'єв. - 2-е вид. - Чернівці : Книги-ХХІ, 2006. - 424 с.
- 29-а . Ігнат'єв П. М. Індія на шляху до лідерства в Південній Азії / П. М.

- Ігнат'єв. - Чернівці : Книги- XXI, 2006. - 504 с.
- 30.Иванян Э.А. История США. - М., 2008. - 576 с.
- 30-а.Іваницька О. П. Іспанія у XX-XXI сторіччях: монографія / Ольга Іваницька ; Донец. нац. ун-т ім. Василя Стуса, Іст. ф-т. - Вінниця : Нілан, 2017. - 596 с.
- 30-б.Історія Центрально-Східної Європи. Посібник для студ. істор. і гуманітарних факультетів ун-тів. - Львів, 2001.- 660 с.
- 30-в.Іваницька О. П. Новітня історія країн Європи та Америки (1945-2002) : навч. посібник для вищих навч. закл. / О. П. Іваницька. - Вінниця : Фоліант, 2003. - 560 с.
- 30- г. Історія Норвегії / К. Гелле [та ін.] ; пер. з норв. Н. Іваничук [та ін.] ; ред. М. Прихода. - Л. : Літопис : Центр гуманітарних досліджень Львівського національного ун-ту ім. Івана Франка, 2001. - 335 с.
- 31.История Дании с древнейших времен до начала XX в. - М., 1996.
- 32.История Дании. XX век. - М., 1998.
- 32-а. История Латинской Америки: вторая половина XX века. – М., 2004. – 607 с.
- 32-б.История Японии / Под ред. Д.В.Стрельцова. - М.: Аспект-пресс, 2015. 560 с.
- 32-в. История Румынии. – М., изд-во «Весь Мир», 2005. – 680 с.
- 33.Истягин Л.Г. Политический портрет Г. Коля. - М., 1995 .
- 34.Історія Сполучених Штатів: Нарис. - United States Information Service, Embassy of the United States of America. - Produced by USIA Regional Program Office, Vienna. - RPO 9503-28 UKRAINIAN (An Outline of American History). - 405 с.
- 35.Канада: взгляд из России. Экономика, политика, культура. - М., 2002.
- 36.Коротка історія Угорщини. / Л. Маккаї [та ін.] ; ред. П. Ганак ; Педагогічний інститут ім. Д.Бешшенєї. Каф. укр. і рус. філології. - Ніредьгаза : [б.в.], 1997. - 222 с.
- 37.Конлер Ласло. История Венгрии. Тысячелетие в центре Европы/Пер. с англ. – М.: Изд.-во «Весь мир», 2002. - 656 с.
- 38.Конституція Сполучених Штатів Америки. - Produced by USIA Regional Program Office, Vienna. - RPO 9503-28 UKRAINIAN//режим доступу:
http://photos.state.gov/libraries/ukraine/238746/ejournals/american_constitution_ukr.pdf
- 38-а. Країнознавство. Польща. Чехія. Словаччина. Навчальний посібник. - Вип.2. – К., Вид-во КСУ, 2004. 151 с.
- 39.Країнознавча характеристика Чеської Республіки : кол. моногр. / В. Й. Лажнік, І. П. Мандрик, В. О. Патійчук [та ін.] ; за наук. ред. В. Й. Лажніка. Луцьк : Вежа-Друк, 2015. –670 с. // Режим доступу:
<https://internationalconference2014.files.wordpress.com/2014/03/d181hechia-2015d0b0d0b2d182d0bed180.pdf>
40. Кріль М.М. Історія країн Центрально-Східної Європи (кінець XX-

- початок ХХІ ст.. Навчальний посібник.- К., 2013 р.
- 40-а. Луна Ф. Краткая история Аргентины. – М., 2010. - 280 с.
41. Мазер В. Гельмут Коль. - М., 1993.
- 41-а. Масляк П. О. Країнознавство: підручник / П. О. Масляк. - 2-ге вид., випр. - К. : Знання, 2008. - 292 с.
42. Мейнандер Г. Історія Фінляндії. Лінії, структури, переломні моменти . - Львів, 2009. - 213 с.
- 43.Мелин Ян, Юханссон Альф В., Хеденборг Сюзанна. История Швеции. Пер. со швед. - М., 2002 .
- 44.Милова М. И. Этническая модель современной Болгарии: проблемы политизации, интеграции и адаптации [Електронний ресурс] / М. И. Милова // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Історія. Філософія. Політологія . - 2011. Вип. 3. - С. 152-157. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nvmgu_ifpo_2011_3_26.pdf
- 45.Милова М. И. Республика Болгария: от Тырновской конституции до Европейского союза [Електронний ресурс] / М. И. Милова // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Історія. Філософія. Політологія . - 2013. - Вип. 5. - С. 81-86. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nvmgu_ifpo_2013_5_17.pdf
- 46.Новейшая история стран Европы и Америки. XX век (1945-2000). XX век.- М.,2001. – Т.2. – 3.- с.76-95.
- 47.Орлов Б.С. Политический портрет Герхарда Шредера. М., 1999.
- 48.Орлова Т. В. Країнознавство Туреччини: історія і сучасність: навч. посіб. / Т. В. Орлова. - К. : Логос, 2012. - 177 с.
- 49.Офіцинський Ю. Р. Російська агресія на Донбасі в сучасній українській історіографії / Ю. Р. Офіцинський // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Історичні науки. - 2017. - № 6. - С. 128-135. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlui_2017_6_15
- 50.Піляєв І. Президентська Росія перед викликами модернізації: соціально-політичний аспект [Електронний ресурс] / І. Піляєв // Studia politologica Ucraino-Polona. - 2015. - Вип. 5. - С. 14-23. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Spup_2015_5_4
51. Пронь С. В. США та Японія в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні (50-90-ті роки ХХ століття) / С. В. Пронь ; Український держ. морський ехнічний ун-т ім. адмірала Макарова. - Миколаїв : Видавництво МДГУ ім. Петра Могили, 2003. - 244 с.
- 51-а. Росс З. Норвегия : путеводитель / З. Росс ; пер. с англ. В. Н. Егоров. - М. : Фаир, 2007. - 192 с.
- 51-б. Сарайва Ж-Э.История Португалии. М., изд-во «Весь Мир», 2007.- 372 с.
- 51-в. Райнхардт Ф. История Швейцарии.- М., 2013. – 144 с.
- 52.Серебрянська І. М. Країнознавство (англомовні країни): навч. посіб. / І. М. Серебрянська ; Сум. держ. ун-т. - Суми : Сум. держ. ун-т, 2016. - 175 с.
- 53.Смирнов В.П. Франция в XX веке. – М., 2002. – 352 с.

- 53-а. Смирнова Н.Д. История Албании в XX веке. – М., 2003. – 431 с.
- 54.Строганов А.И. Латинская Америка в XX веке. М., 2008. – 416 с.
- 55.Ткаченко В. М. Росія: прощання з ілюзією [Електронний ресурс] / В. М. Ткаченко // Суспільно-політичні процеси. - 2017. - Вип. 2-3. - С. 158-182. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pubpolpr_2017_2-3_10
- 56.Ткаченко В. М. "Росія: ідентичність агресора" (глава з монографії) "Путінізм": шовінізм пострадянського реваншу [Електронний ресурс] / В. М. Ткаченко // Політичні інститути та процеси. - 2016. - Вип. 1. - С. 44-82. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pubpolpr_2016_1_8
- 57.Тумаков А. И. Новейшая история стран Восточной Азии (1945 - 2000 гг.): Учеб. пособие / А. И. Тумаков, А. П. Чижов; Харьк. нац. ун-т им. В.Н.Каразина. - Х. : "ШТРИХ", 2001. - 179 с. - рус.
- 58.Україна і Росія: дев'ятий вал чи Китайська стіна [Електронний ресурс] // Стратегічні пріоритети. - 2015. - № 3. - С. 155. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/spa_2015_3_24
- 58-а. Хьяульмарссон Йоун Р. История Исландии. - М., изд-во «Весь Мир», 2003.- 240 с.
- 59.Шатохина-Мордвинцева Г.А. История Нидерландов. – М., 2007. – 510 с.
- 59-а. Цольнер Е. Історія Австрії / Е. Цольнер ; пер. з нім. Р. Дубасевич; наук. ред. В. Расевич. - Л. : Літопис, 2001. - 707 с.
- 59-б. Чиркович Сима М. История сербов. М., 2009. - 448 с.
- 60.Шевчук Л., Аарреваара Т. Фінляндія: соціально-економіко-географічна характеристика. - Л., 2001. - 163с.
- 61.Шульце Х. Краткая история Германии. - М., 2004.
- 62.Юрківський В.М. Регіональна економічна і соціальна географія. Зарубіжні країни - К., 2000. - С.94-99.
- 63.Юссіла Осмо, Гентіля Сеппо, Неваківі Юкка. Від Великого Князівства до сучасної держави: Політична історія Фінляндії від 1809 року / Мікко Гаутала (пер.з фін.), Віктор Пилипенко (пер.з фін.). - К. : Унісерв, 2002. - 407с.
64. Яценко Б. П. Країнознавство: основи теорії : навч. посіб. для студ. геогр. спец. вищ. навч. закл. / Б. П. Яценко, В. К. Бабарицька. - К. : Либідь, 2009. - 312 с.
- 65.Яценко Б. П. Нова зовнішньополітична стратегія Японії і геоекономічна ситуація в Південній Євразії [Електронний ресурс] / Б. П.
- 66.Яценко, Л. М. Ткачук // Східний світ. - 2007. - № 3. - С. 10-18. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/SkhS_2007_3_4
- 67.Яценко Б. Л. Трансформація фінансово-банківської системи Японії на початку XXI ст. [Електронний ресурс] / Б. Л. Яценко // Східний світ. - 2011. - № 4. - С. 185-194. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/SkhS_2011_4_22

9. Додаткові ресурси:

69. The World Factbook. - Офіційний сайт ЦРУ США // Режим доступу: <https://www.cia.gov/library/publications/resources/the-world-factbook/>

70. Політичні відносини між Україною та Нігерією. - Офіційний сайт Посольства України у Нігерії // Режим доступу:

<https://nigeria.mfa.gov.ua/ua/ukraine-ng/diplomacy>

71. Політичні відносини між Україною та ПАР. - Офіційний сайт Посольства України у Південно-Африканській Республіці. // Режим доступу: <https://rsa.mfa.gov.ua/ua/ukraine-za/diplomacy>